

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
atthányi uteza Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș
comitat Nr. 266.Nr. 1100. 1911.
Bis.

Circular

cătră P. O. D. protopresbiteri și Onorata preoțime parohială de sub jurisdicțiunea Consistorului gr.-or rom. din Oradea-mare.

Conduși de dorința de a lărgi terenul de activitate al Onoratei noastre preoțimi, oferindu-i anumite privilegii, potrivite atât pentru desăvârșirea cunoștințelor sale teoretice, cât și pentru povățuirea reciprocă întru îndeplinirea practică a chemării sale pastorale, prin circularul nostru Nr. 1602. Prez. dela 24 Iulie 1904 am rânduit introducerea și ținerea așa numitelor conferințe pastorale.

În urma acestei rînduiri, după cum este cunoscut, conferințele pastorale s'au întrunit în fiecare cerc protopresbiteral, iar în cadrele lor s'au tratat mai multe chestiuni din domeniul științii și al vieții pastorale în formă de disertațiuni, despre reușita cărora Consistorul la vremea sa, a luat act cu viață satisfăcătoare.

Apreciind noi deoparte nuzințele spre progres ale preoțimii, doritoare de a se întruni și a se sfătui împreună asupra mijloacelor pentru îmbunătățirea vieții și activității sale pastorale, de altă parte având în vedere foloasele spirituale și morale, cari se revarsă pe urma astorfel de conferințe asupra tagmei preoțești, am aflat de conzult și necesar să dispunem prin aceasta reactivarea și continuarea conferințelor pastorale.

Trebuința conferințelor pastorale — cari la preoțimea altor confesiuni din țările civilizate ale apusului au îmbrăcat deja proporțiile unei instituțiuni bine organizate — se afirmă în sânul bisericii noastre dreptcredincioase cu atât mai viu, cu cât vremile ce străbatem și interesele superioare ale bisericii și poporului nostru pretind în mod imperios ca preoții satelor să se înarmeze cu tot mai largi și mai temeinice cunoștințe teoretice și practice spre a se putea astfel apropia cu pași siguri de idealul chemării lor înalte de păstori și îndrumători ai vieții religioase-morale, sociale și culturale a turmei încredințate toiașului lor duhovnicesc.

Iar terenul cel mai priincios pentru promovarea și alimentarea nuzințelor spre progres ale preoțimii, în cadrele organizațiunii bisericii noastre autonome, s'au dovedit că sunt conferințele pastorale, prin mijlocirea cărora nu numai se mbogățește materialul cunoștințelor din școală, ci prin strângerea preoțimii la o frățescă conlucrare în vederea unui scop unitar, se îngheagă și forțele de muncă și se cimentează între preoți legăturile dragostii colegiale.

Dar, pentru ca instituțiunea conferințelor pastorale să poată corăspunde pe deplin înălțătoarei sale mențiuni de luminare și zidire, și pentru ca să-și poată aduce roadele dorite în rîndurile preoțimii, ni-se impune ca:

1. Să lărgim terenul lor de activitate, estinzându-l asupra tuturor chestiunilor și problemelor, cari privesc progresul bisericii și al preoțimii, și

2. Să le aplicăm o conducere centrală, chemată să inaugureze în conferințe o desfășurare de muncă sistematică și omogenă, izvorită dintr'o unitate de principii și criterii asupra tuturor problemelor, cari trebuiesc debătute prin conferințe.

În temeiul acestor conziderațiuni vom da, în cele următoare, și unele instrucțiuni și îndrumări cu privire la programul de activitate, la organizarea și conducerea conferințelor pastorale:

În sfera de activitate a conferințelor pastorale se vor admite toate chestiunile și problemele din domeniul științii și al vieții pastorale, cari au de scop înaintarea bisericii și a preoțimii sub raportul cultural, moral și material. Chestiunile și problemele, cari cad în marginile acestui program de activitate, pentru fiecare conferință, se vor alege și se vor statorî din partea Consistorului și se vor distribui între preoți spre a fi prelucrate și prezentate la conferință în formă de disertațiuni, recenzii, cuvântări, propuneri sau proiecte de concluze, amăsurat obiectului și domeniului, căruia aparțin.

Numele preoților, cari vor fi însărcinați cu precizarea temelor se va statorî, an de an, și se va comunica celor interesați deodată cu titlii lucrărilor și cu unele indigități referitoare la elaborarea materialului. Se observă, că dela această îndatorire nu se poate subtrage nici un preot și sub nici un titlu, cu excepțiunea cazurilor de boală gravă.

Fiecare disertant, după ce din bună vreme își va fi terminat operatul său, este îndatorat să-l copieze cu scrisoare legibilă și să-l înmaneze (în persoană sau prin poștă) preotului, care a fost însărcinat cu recenzarea lui, cu cel puțin 20 de zile înainte de ziua conferinței, pentru ca recenzentul să aibă puțința a cetii și aprofundă disertațiunea și apoi a-i pregăti o temeinică dare de seamă în scris.

În conferință se va cetii mai întâiu disertațiunea și apoi imediat recenzia ei.

Temele în general vor fi astfel compuse și aranjate, ca să nu dureze una mai multca 1/2 de oară, iară recenzia 1/4 de oară.

Conferințele se vor convoca și se vor ține în fiecare an odată, în decursul lui Octomvrie. Conferințele se vor întruni după tractele protopresbiterale, de regulă în parohia centrală a tractului și vor fi conduse prin protopresbiterii tractului. La conferințe, autoritatea superioară bisericească se va repre-

zentă prin un delegat din gremiul consistorului, căruia i-se va acorda locul convenit lângă presidiul conferinței, având îndreptățirea a lua parte la toate discuțiunile și a face propuneri și proiecte independente.

Amăsurat acestui program de activitate *ordinea de zi* a conferințelor se statorește, *odată pentru totdeauna*, în chipul următor:

În ziua designată pentru ținerea conferinței pastorale toți preoții din protopopiat se vor aduna în localitatea aleasă spre acest scop și des de dimineață vor lua parte la sf. liturghie împreună cu chemarea Duhului sfânt, ce se va săvârși prin protopresbiterul tractual, cu azistența alor 3 preoți din tract.

Preoții conliturghisitori vor fi avizați despre aceasta de protopopul, cu câteva zile mai înainte, spre a se pregăti după cuviință pentru sf. slujbă dumnezească.

După cântarea pricesnei, preotul designat va rosti o *cuvântare bisericească*, cu subiect din evanghelia zilei respective.

După terminarea sf. liturghii, la ceasurile 10 a. m. membrii conferinței se vor întruni în locul destinat pentru ținerea conferințelor.

Sedința I.

La oarele 10 a. m.

1. Dechiderea conferinței prin protopresbiterul tractual.
2. Discursul delegatului consistorial.
3. Constituirea biroului pentru dresarea și autenticarea procesului verbal al conferinței.
4. Deschiderea discuției libere cu privire la oficierea serviciului divin și asupra predicii rostite în biserică.
5. Disertațiunea I.
6. Recenziunea asupra ei.
7. Deschiderea discuției critice asupra disertațiunii și recenziunii.
8. Enunțarea concluzului relativ la succesul operatelor.
9. Închiderea ședinței I.

Sedința II.

La oarele 3. p. m.

1. Deschiderea ședinței.
2. Cetirea și autenticarea procesului verbal luat în ședința I.
3. Disertațiunea II. și recenziunea ei.
4. Discuțiunea liberă asupra disertațiunii și a dării de seamă.
5. Disertațiunea III. și recenziunea ei.
6. Discuțiunea critică supra lor.
7. Propuneri, interpelări și proiecte de concluz.
8. Închiderea conferinței.

Atât în cât privește partea generală a organizării și conducerii conferințelor pastorale.

În special se observă, că la aceste conferințe sunt strâns îndatorați să ia parte toți preoții, capelanii, diaconii și clericii absolvenți de pe teritoriul respectivului cerc protopopesc.

Deoarece conferințele pastorale au un caracter intim și restrâns, participarea altor persoane, cari nu aparțin clerului ortodox, este interzisă.

Eventualele absenții dela conferințe se vor anunța și justifică protopresbiterului — președinte cu cel puțin 2 zile înainte de ziua conferinței. Se observă însă că aceste absenții numai în cazuri de boală, dovedită cu atestat medical, sau în alte cazuri de piedeci neprevăzute, deasemenea dovedite, se vor

lua în considerare. Absențiile nejustificate sau cele cu scuzare neacceptabilă se vor pedepsi în calea ordinei, ceea ce se va nota în protocolul conferinței, unde vor fi introduși cu numele atât membrii prezenți ai conferinței, cât și cei absenți.

Toți preoții sunt îndatorați să se înfățișeze la conferințele pastorale îmbrăcați în costumul uniform. (reverenți).

Pentru ziua conferinței fiecare preot participant este îndreptățit a ridica cu cvitanță din cassa bisericeii sale o sumă până la 12 coroane, ca diurn și viatic.

După terminarea conferinței, în decurs de 15 zile, fiecare protopresbiter — președinte va înainta Consistorului cu raport atât protocolul conferinței, cât și predica, disertațiunile și recenzionile, ca adnexe.

Iar la terminul, ce se va fixa ulterior din partea Consistorului, toți protopresbiterii se vor întruni în *conferință protopopească*, în localul Consistorului nostru, unde sub prezidiul nostru și în azistența delegaților consistoriali, cari au participat la conferințe, se vor ascultă rapoartele și opiniunea fiecăruia relativ la decursul și la rezultatele conferințelor și se vor chibzui mijloacele necesare pentru progresul și întărirea instituțiunei conferințelor pastorale.

Lucrările mai bine reușite după ce se vor fi supracenzurate, se vor trimite spre publicare în organul oficios al diecezei.

* * *

Conferințele pastorale din anul 1911. Precum s'a accentuat, disertațiunile se vor statori și distribui din centru în fiecare an, cu cel puțin 4 luni înainte de conferințe.

Astfel pentru conferințele, cari se vor ține în anul curent se vor elabora următoarele teme:

I. *Cauzele din cari se nasc sectele religioase la poporul nostru și mijloacele necesare pentru stârpierea lor.*

II. *Abateri, provenite din obiceiuri locale, în săvârșirea diferitelor funcțiuni religioase și în administrarea sfintelor taine.*

III. *Conducerea corectă a matriculelor bisericesti și espunerea diferitelor proceduri referitoare la rectificările matriculare.*

Terminele întrunirii conferințelor și numele disertațiilor, pentru anul curent, se statoresc precum urmează:

1. Tractul Orăzii-mari.

Joi în 27 Octomvrie (9 Noemvrie) 1911.

Predica în biserică: Georgiu Navrea, Voivozi,

Disertațiunea I.: Petru Popa, F.-Oșorheiu.

Recenzent: Zaharie Moga, B.-Diosig.

Disertațiunea II.: Nestor Popa, Jaca.

Recenzent: Vasiliu Bodor, Săcal.

Disertațiunea III.: Vasiliu Popovici, Oradea-mare

Recenzent: Teodor Popp, Rontău.

2. Tractul Peșteșului.

Joi în 6/19 Octomvrie 1911.

Predica în biserică: Tiberiu Baci, Cuișd.

Disertațiunea I.: Ioan Bonațiu, Bălaia.

Recenzent: Zaharie Bulzan, Botean.

Disertațiunea II.: Samuil Iacob, Josani.

Recenzent: Iosif Moldovan, Ortiteag.

Disertațiunea III.: Ștefan Domocoș, Bratca.

Recenzent: Georgiu Morarescu, Tinod.

3. Tractul Tincei.

Joi în 13/26 Octomvrie 1911.

Predica în biserică: Petru Medeșan, F.-Bator.

Disertațiunea I.: Nestor Blaga, Tulca.

Recenzent: Georgiu Dudulescu, Miersig.

Disertațiunea II.: Georgiu Cosma, Berechiu.

Recenzent: Ioan Teorean, Mădăras.

Disertațiunea III.: Aurel Albu, Cefa.

Recenzent: Gheorghe Blaga, O.-Homorog.

4. Tractul Beluului.

Joi 20 Octomvrie (2 Noemvrie) 1911.

Predica în biserică: Simeon Stana, Archiș.

Disertațiunea I.: Simeon Leucuța, Chișlaca.

Recenzent: Alesandru Popovici, Ucuriș.

Disertațiunea II.: Alesandru Papp, Căpâlna.

Recenzent: Traian Papp, Tăgădău.

Disertațiunea III.: Georgiu Vereș, B.-Sânmiclăuș.

Recenzent: Atanasie Căpitan, B.-Susag.

5. Tractul Beiușului.

Luni în 24 Octomvrie (6 Noemvrie) 1911.

Predica: Ioan Ispas, Dș.-Forău.

Disertațiunea I.: Petru Papp, Pocola.

Recenzent: Miron Papp, Burda.

Disertațiunea II.: Gavril Cristea, B.-Sânmărtin.

Recenzent: Alesandru Golea, Nanhidișel.

Disertațiunea III.: Florian Goina, Mezieș.

Recenzent: Georgiu Roman, Nimăiești.

6. Tractul Vașcăului.

Sâmbătă 22 Octomvrie (4 Noemvrie) 1911.

Predica: Teodor Roxin, Rieni.

Disertațiunea I.: Moise Popoviciu, Șeghiște.

Recenzent: Vasilie Nicoruța, Cusiș.

Disertațiunea II.: Ignatie Porge, Sârbești.

Recenzent: Andreiu Popa, Criștior.

Disertațiunea III.: George Bogdan, Cărpinet.

Recenzent: Dr. Victor Fildan, Drăgănești.

Pe lângă aceștia însă fiecare preot își va ține de datorință să mediteze asupra temelor acestora, pre a-și putea face în conferință observările și eventual a-și espune părerea sa independentă cu privire la elaborarea lor.

Chemăm deci întreaga noastră preoțime, la muncă conștientă și străduitoare pentru progresul și înălțarea bisericii și a turmei credincioase.

Oradea-mare, 6/29 Iunie, 1911.

Vasilie Manga m. p.,

vicar episcopesc.

Nr. 346²/1911

Anunț școlar.*)

Școala diecezană civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că *înscriserile* la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1911|12 se vor face în zilele de 19-24 august (1-6 septembrie) — afară de duminica din 21 aug. (3 sept.) a. c., — în localitatea școlii (Strada Deak Ferencz Nr. 27.

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, *îndată după publicarea acestui anunț*, adresându-se în această afacere referentului dela Consistorul rom. ort. din Arad, dlui dr. George Ciuhandu, dela care

*) Organele de publicitate românești sunt rugate să iee notă despre acest anunț.

se vor putea cere și eventualele informațiuni, de cari ar mai avea trebuință cei interesați.

Taxa pentru internat, în vederea scumpetei mari, pe întreg anul școlar este de 500 cor., în care sumă se cuprinde și didactrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti *anticipativ* în 4 rate egale de câte 125 cor. și anume: la 1 sept., 1 nov., 1 febr. și 1 april. al anului școlar, **la Administrația cassei Consistorului, în persoană ori cu poșta.**

Pentru aceasta taxă elevele vor primi:

1. *Instrucțiunea* rececută pentru clasele I-IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația romană, maghiară și germană, apoi instrucție în *economia de casă*, deprindere în *pregătirea bucatelor croit și cusut.*

2. Locuință în odă igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar duminica și în sărbători 3-4 plese), *ușină* (cafea cu lapte) și *cină* (doua plese).

4. Spălat luminat, încălzit și tot la două săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi 10 cor. pentru *medicină* (pe întregul an), pentru care taxa elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente. Taxă de mobilă nu se mai încasează.

Pentru *instrucția de pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti odată pentru totdeauna la *prima înscriere* 6 cor. ca *taxă de înscriere.*

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor., taxă anuală, pentru *biblioteca școlară.*

Taxele: pentru medicină, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii deodată cu înscrierea. Tot la directoara școlii va trebui plătită lunar și *anticipativ* taxu de pian.

Elevele externe vor plăti *didactru* 60 cor. la an, care asemenea se va solvi *anticipativ*, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I la înscrierea din septembrie, rata II. la 1 nov., rata a III. la 1 febr. și rata IV. la 1 april. al anului școlar, deasemenea la mâna *directoarei școlii.*

Elevele *externe*, cari se înscriu mai târziu, au să plătească *întreg didactrul*, iar elevele primite în internat mai târziu, vor avea să plătească *didactru* numai pe timpul întârzierii.

Elevele *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar *numai* în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele cari ar intra mai târziu în internat, vor avea să plătească *întreagă* taxa care cade pe *cvartalul* în care vor fi primite în internat.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în *economia de casă*, *croit*, *cusut*, *muzică*, *pictură* ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu toate taxele elevelor interne.

În *clasa I civilă* se primesc eleve cari dovedesc că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În *celelalte clase* se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru prim dată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: *extras de botez și certificat de revaccinare.*

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădraf), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul; perie de cap, de dinți și de haine; peapăn și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă), 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu recerutele *manuale și recvizite de învățământ* și cu recvizitele de scris, de lucru de mână (și de muzică cinevoește.)

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuițe se va depune, *la mâna directoarei internatului* o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformeii, care va fi modestă, se vor lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 25 august (7 septembrie) și dela acest termen elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 16/29 iunie 1911.

**Consistorul rom. ort.
din Arad.**

Nr. 3453/1911.

Anunț școlar.

Să aduce la cunoștința celor interesați că petițiunile de primire în institutul teologic gr. or. român din Arad, pe anul școlar 1911/12 au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 6/19 August 1911, instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul mai recerent.

2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii.

3. Atestatul de moralitate dela oficiul parohial la care aparține vidimat și de protoprezbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie prevăzute cu timbru de una coroană încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și poșta ultimă, apoi să alătore și

marcele postale, recerute pentru a i-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 13/26 iunie 1911.

**Consistorul gr. or. rom.
din Arad.**

Amintiri dela cursurile din Iena.

(Dr. W. Rein și sistemul său pedagogic).

Activitatea literară a lui Dr. Rein.

Dr. Rein a scris foarte mult, așa încât se poate număra între cei mai fructiferi autori. În privința productivității s'ar putea asemăna cu *Wundt*, celebrul profesor de filozofie din Lipsca. Și-apoi precum predările sale cu graiul viu se caracterizează prin claritate, sistem bine precizat și formă elegantă, așa și operele sale, atât în privința formei, cât și a conținutului, se înalță până la nivelul clasicității. Cea mai veche operă a lui Dr. Rein este: „*Primul an de școală*“ (*Das erste Schuljahr*, Eisenach, 1878), un excelent plan de învățământ cu instrucțiuni foarte bune, publicat în colaborare cu profesorii *Pickel* și *Scheller*, destinat pentru școala popor. germană cu 8 clase, operă din care pe rând a apărut câte un volum pentru fiecare an de școală. În 1890 Dr. Rein publică: „*Elementele pedagogiei*.“ (*Pädagogik im Grundriss*), o carte mică și ieftină, apărută în ediția *Gösche-Leipzig*, care, în o formă foarte rezumată și totuș ușoară de reprivit, conține toate ideile conducătoare ale pedagogiei herbart-zilleriane, alcătuită în scopul de a răspândi aceste idei în cercuri cât se poate de largi. Din această scriere folositoare au apărut multe traduceri, precum în limba engleză, svediană, ba chiar în cea japoneză, șcl. Pentru a putea răspândi toate ideile și principiile pedagogiei moderne în o formă mai completă și vastă, se manifestă tot mai mult necesitatea unei opere enciclopedice. Din acest motiv, Dr. Rein încă între anii 1895—99, în colaborare cu specialiști din toate țările, a împodobit literatura pedagogică cu vasta operă: „*Manualul enciclopedic al pedagogiei*“ (*Encyklopädi. Handbuch der Pädagogik*), din care între 1904—8 a trebuit să scoată ediția a II. Această lucrare monumentală, în vreo 16 volume mari, de câte 400—500 pag., conține toate chestiunile pedagogice și didactice, tratate în articoli excelenți, aranjați în ordine alfabetică. Taina succesului strălucit al acestei voluminoase lucrări este faptul, că Dr. Rein pentru elaborarea fiecărui tratat a știut alege și angaja pe cei mai distinși specialiști. Firește, articolii scrișii de însuș Dr. Rein sunt de toată frumseța. În legătură strânsă cu „*Manualul enciclopedic*“ stă o altă operă și mai nouă a lui Dr. Rein: „*Pedagogia în expunere sistematică*“ (*Pädagogik in systematischer Darstellung*), din care în 1902 a apărut volum. I., iar în 1906 volumul II. În această operă vastă și clasică, despre care se poate zice, că este un adevărat juvaer al literaturii pedagogice din secolul nostru, Dr. Rein, deși pleacă dela principiile fundamentale ale lui *Herbart-Ziller*, totuș desfășurând ideile sale într'o formă originală și liberă, manifestând în toate un simț foarte fin, când e vorba de a ține seamă de exigențele vieții culturale moderne. Volumul prim tratează pe larg despre *organizațiunea institutelor de educațiune istorică și actuală* (sub titlul de „*Das Bildungswesen*“), iar al doilea conține *pedagogia și didactica proprie*, (sub numele de „*Die Bildungssarbeit*“), cu o mulțime de excelențe indigetări practice și îndemnuri nobile și corespunzătoare cu spiritul

timpului, iar stilul cărții e admirabil de limpede și atrăgător. Cea mai nouă operă a lui *Dr. Rein* este: „Educațiunea școlară germană“ (*Deutsche Schulerziehung*), 1907. Ideea conducătoare a acestei lucrări, întemeiată pe o vastă experiență, este de a arăta: „Cum trebuie să fie organizate școlile în viitorul cel mai apropiat, pentru ca ele, să poată contribui încă și mai mult, decât până aci, la educațiunea națională și patriotică a tinerimii?“ Școala modernă, zice *Dr. Rein*, n'are să educe generații de visători, ci generațiuni viguroase de oameni cugetători, capete productive, cetățeni harnici de muncă asiduă, deplin conștienți de datorințele lor naționale, cari să se știe validită în mijlocul celorlalte neamuri civilizate, ba dacă trebuie, chiar și în contra acestora. În timpul din urmă cugetarea cea profundă a lui *Dr. Rein* este inspirată și stăpânită de direcțiunea națională și patriotică a educațiunii, ceea ce de sigur este efluxul convingerilor sale politice foarte luminate și libere.

Din sistemul pedagogic al lui *Dr. W. Rein*¹⁾

Importanța decizivă a educațiunii în viața statelor și popoarelor.

Viitorul oricărui popor atârână în prima linie dela dezvoltarea și întărirea forței de muncă, pe care o posedă acel popor. Această forță este capitalul, pe care se razimă independența politică și economică, precum și întreaga cultură internă mai superioară a popoarelor. Din acest motiv toți acei factori, cărora le zace la inimă binele și progresarea poporului, trebuie să se nizuie de a înmulți și a fortifica cel mai prețios capital național: forța de muncă (putere de lucru) în masa cea largă a poporului. Însă capitalul forței de muncă cuprinde în sine atât elemente materiale, cât și ideale, căci acea forță a unui popor pe deoparte se manifestează în promovarea comorilor spirituale, precum sunt știința, arta, moralitatea și religiozitatea, pe de altă parte în sporirea bunurilor materiale, pe terenul economic, industrial și comercial. Statele civilizate se îngrijesc de prosperarea bunurilor materiale prin: politica lor economică, iar de cele ideale: prin înființarea și susținerea institutelor de educațiune și de învățământ. Guvernatorii statelor vor avea să se îngrijească cât mai mult, ca dezvoltarea bunurilor materiale ale popoarelor să stea și se progreseze totdeauna în armonie și în echilibru cu bunurile ideale, și încă așa încât acestea din urmă să ajungă de a avea influență hotărâtoare în viața acelor popoare. Perturbațiunile mai mici ori mai mari a echilibrului dintre potențele materiale și cele spirituale, vor putea să producă foarte ușor decadența și chiar disolvarea statelor. De aci reiese însemnătatea capitală a acelor așezăminte, cărora li-este încredințată păstrarea, îngrijirea, propagarea și dezvoltarea, bunurilor ideale, înțelegem: școala și biserica.

Știința pedagogiei și însemnătatea ei.

Pedagogiei trebuie să i-se dea un un rol conducător în viața culturală peste tot. Precum în viața cutărui stat economia națională (economia politică) are de a-se ocupa pe organizarea și administrarea bunurilor materiale ale aceluia, așa pedagogia este chemată de a-se îngriji de păstrarea, augmentarea și cărmuirea bunurilor spirituale ale statelor și popoarelor. Se poate deci zice, că pedagogia este un fel de politică internă. Deosebim: 1) pedagogie sistematică și 2) peda-

¹⁾ Substratul acestor expuneri sunt prelegerile lui *Dr. Rein*, ținute la cursurile din 1909, completate cu adaosuri împrumutate din operele lui: »*Pädagogik in systematischer Darstellung*«, »*Pädagogik im Grundriss*« și »*Encyklopädisches Handbuch der Pädagogik*«.

gogie istorică. Cea dintâiu se poate diviza: a) în pedagogie practică și b) pedagogie teoretică. Partea „practică“ tratează: 1) despre formele educațiunii: educațiunea familiară, cea din alumnate și cea școlară; 2) despre administrarea institutelor de cultivare. Partea „teoretică“ cuprinde: 1) învățătura despre scopul educațiunii: teleologia pedagogică și 2) învățătura despre mijloacele educațiunii: metodologia pedag. Aceasta din urmă (metodologia) iarăș se poate împărți: 1) în teoria învățământului: didac'tica generală și specială și 2) teoria conducerii, care ne dă îndrumări relative la guvernarea elevilor, la disciplină și la educația fizică: odegetica. Pedagogia „istorică“ e coordonată pedagogiei „sistematice“, pe când însă aceasta din urmă are în vedere stările actuale ale educațiunii până astăzi. Pedagogia istorică numai așa va putea avea valoare, dacă în toate cercetările sale se va întemeia pe documente autentice, precum sunt *Monumenta Germaniae paedagogica*, o colecție de documente foarte prețioasă, ce apare în Berlin.

Ținta educațiunii.

În ceea ce privește ținta (scopul final) al educațiunii, *Dr. Rein* zice: „Dacă la determinarea țintei educațiunii am voi să ne orientăm numai după istoria pedagogiei, ușor am putea luneca pe căi rătăcite“. De ex. *Locke* (în „Cugetări asupra educațiunii“, 1693) cere, ca să educăm pe elev pentru viață, pentru lumea mare, așa încât el să știe trage „folos cât mai mult“ din cultura sa (utilitarianism). Dar atunci unde rămâne direcția ideală a sufletului omenesc? Și oare uneori nu e chiar necesitate imperioasă de a feri pe elev de influențele lumii? Ori poate să urmăm sfatul lui *Rousseau* (în „*Emil*“ o 1762), care zice, că în mijlocul societății civilizate, să formăm din elev un „om natural“. În cazul acesta ar trebui să percurgem toate greutățile, peste cari a trecut omenimea, începând dela starea sa primitivă până în ziua de astăzi. Adevărat, că *Pestalozzi* (în „Oarele de seară ale unui sihastru“, 1780) ne pune în vedere un „scop ideal“, anume: „dezvoltarea armonică a tuturor puterilor inerente ale naturii omenesci“. Însă *Pestalozzi* nu ne spune, cari sunt „toate acele puteri“, și cum e de a-se înțelege „armonia lor“? Tot așa de vage și necorespunzătoare sunt și „scopurile formale“ recomandate de pedagogii practici, ca de ex.: „Educă l așa, ca să devină capabil de a-se educa el pe sine însuș“; sau: „Educă pe elev așa, ca să devină mai bun, decât educatorul său“, șel. Nici una din aceste maxime nu ne satisface, căci toate sunt de caracter formal, pe când adevărata țintă a educațiunii trebuie să fie de natură obiectivă, adevă ea are să exprime o determinare precisă a conținutului dezvoltării spirituale, produsă prin educațiunea întreagă. Și trebuie să ne însemnăm bine, că nu bunurile materiale, nu cunoștințele ca atari, nu acțiunile omenesci în sine posed valoarea cea mai mare, ci valoare absolută, atât din punctul de vedere al fericirii individuale, cât și sociale, are mai presus de toate: voința îndreptată în mod statornic spre calea moralității. Prin armare, etica relativistă, care ține seamă numai de anumite interese, care e gata a negocia cu împrejurările întâmplătoare, nu poate determina adevărata țintă a educațiunii, ci numai etica absolută o poate face aceasta. Aceasta etică ne învață, că ținta supremă a educațiunii are să fie: firmitatea caracterului moral, adevă voința constantă și consecventă în acțiuni, conforme legilor vecinice ale moralei. Iar această direcție a voinței va emană din înțelegerrea deplină a idealelor morale și din convingerea, că numai aceste ideale pot asigura atât fericirea individului sin-

gular, cât și a colectivităților sociale. Etica lui *Herbart* ne pune în vedere, ca bază a moralității, următoarele cinci idei: *ideea buneivoințe, a dreptului, a echității, a libertății interioare și a perfecțiunii*. Dacă aceste ideale în sufletul cutărui individ sunt întemeiate în mod conștient, dacă se străbat reciproc și dominează peste toate cugetele și faptele lui, atunci acelui individ i-se poate atribui cel mai înalt *calificativ etic: firmitatea caracterului moral*. În viața întreagă a unei astfel de persoane înzestrată cu caracter moral, *elementul logic (adevărul), cel estetic (frumosul) și cel etic (binele moral) vor stăpâni și vor triumfa asupra actelor mehanice ale sufletului și se va releva cel mai înalt grad al culturii omenești*.

(va urmă.)

„Prelegeri academice din teologia morală“.

De prof. Dr. *Emilian Voiutski*.

— Volumul II. Partea generală —

Nu tocmai demult, decând în coloanele acestui organ*) s'a anunțat scoaterea de sub tipar, a volumului prim din opul cu titlul de mai sus, care arată dezvoltarea istorică a moralei creștine, ca parte introductoare la tractarea sistematică a moralei ortodoxe.

În anul acesta, autorul a scos de sub tipar un nou volum, cu care se începe tractarea sistematică a obiectului și care, prin urmare, cuprinde partea I. sau generală a moralei ortodoxe, rămânând ca partea specială să deie, mai târziu, un nou volum, ca partea a II-a moralei sistematice.

Pentru orientarea cetitorilor acestui organ, cari în partea covârșitoare sunt membri ai clerului, întereseați prin oficiul lor a luă cunoștință și despre acest al doilea volum, ne servim, în următoarele, de înseși cuvintele autorului (pag. 3—4).

„În partea generală se va espune mai întâi: în ce referință reală cătră om stă ordinea morală cea de Dumnezeu întemeiată după ideia creștină, sau se vor arăta condițiunile, prin cari îi este posibil omului de a intra cu propria sa acțiune în aceea ordine morală voită de Dumnezeu. Condițiunile aceste sunt date parte prin *cunoașterea ordinii morale* ce este hărăzită omului — și anume prin legea naturală și ceea pozitivă care în feluritele sale forme este numai expresia voinței dumnezeiești — parte și prin *facultatea voinței* ce este înăscută omului și înzestrată cu puterea de a se decide liber, cu care facultate se împreună apoi *grația dumnezească*, cea din început numai suscitătoare la unitatea unui unic principiu de acțiune și de viață; iar conexul viu dintre cunoașterea morală teoretică a omului și dintre libera sa determinare de sine o mijlocește *conștiința* cu feluritele ei funcțiuni.

„Conform raportului, în care se pune voința omului cătră ordinea morală, se determină *caracterul sau valoarea morală a acțiunii sale proprii și libere*, și din acestea răsar apoi contrastele morale ale bine-lui și răului. Acestea își află realizarea sau în forma de *acte singurite* sau în forma de *stări habituale*. Cu acestea am indicat cuprinsul și împărțirea părții generale sau prime a teologiei morale și anume: secțiunea primă: Condițiunile realizate din partea lui Dumnezeu pentru acțiunea proprie și morală a omului: I. Doctrina despre legea morală; II. Doctrina despre voința liberă a omului; III. Doctrina despre conștiință. — Secțiunea a doua: I. Acțiunea proprie și liberă a

omului în raport cu ordinea morală; II. Doctrina despre virtute; III. Doctrina despre păcat“.

După cele spuse din incidentul scoaterei volumului I. de sub tipar, de data aceasta nu am avea multe de zis, decât să constatăm din nou trebuința, căreia îi satisface această lucrare, și a atrage asupra ei luarea aminte a aceluia, pe cari îi privește în *primul* loc: frați întru Christos, preoții satelor noastre.

Și ne-am bucura mult, dacă aceastia ar urmă indemnului pe care li-i dăm, de a nu se lipsi de aceasta carte care, deoparte, are sancțiunea științifică și canonică, iar dealtă parte, tractând despre „condițiunile și premisele pentru acțiunea cea proprie morală a omului, cari se află în el și afară de el“, poate să servească clerului pastoral o orientare temeinică asupra punctelor de mănecare cordinale, de cari un preot are să țină cont peste tot în oficiul pastoral și în deosebi atunci, când, în scaunul mărturisirii are să facă nu numai pe judecătorul, ci și pe învățătorul și povățuitorul vieții sufletești.

Aceste rânduri le scriem pentru a atrage atenția preoților nostri asupra unui manual aprobat în arhidieceza Bucovinei, care, ajungând cetit și la noi, poate fructifica în mod însăam at viața noastră pastorală.

Deși cam târziu, dar salutăm cu bucurie și acest volum al P. C. Sale dlui prof. Dr. Voiutski, dorindu-i ca noul volum să întimpine aceea trecere, a căreia urmare să fie apariția cât mai decurând a volumului III deja anunțat.*)

Dr. G. Ciuhandu.

Convocare.

În conformitate cu §. 12 din statute, convocăm prin aceasta

Adunarea generală ordinară

din acest an a „Reuniunii învățătorilor dela școalele populare conf. gr.-or. rom. din protopopiatele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova“ pe

marți 3/16 august 1911,

în biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric la ora 9 înainte de amiază, la carea se invită toți membri reuniunii precum și toți binevoitorii culturii.

Programa:

Ședința I înainte de amiază.

Ședinței îi premerge invocarea Duhului sfânt.

1. Deschiderea adunării — la 9 ore a. m. și salutarea oaspeților.

2. Alegerea notarilor și a 2 bărbați de încredere.

3. Constatarea membrilor ordinari prezenți. Absentarea fără temeu legal, constituie conform legii și a ordinelor în vigoare delict de disciplină.

4. Raportul despre activitatea biroului, a comitetului și a despărțămintelor.

5. Socoata casarului pe anul școlar 1910, precum și restul socotelii loteriei.

6. Alegerea unei comisii de 3 pentru cenzurarea raportului și a socotelilor.

7. Alegerea unei comisii de 3 pentru înscrierea membrilor.

8. „Cari sunt cauzele sărăciei poporului român și cari sunt izvoarele de înavuțire?“ disertație de Iulian Lucața.

*) Cartea se poate procura dela autorul însuși (Cernăuți. Strada Francisc), ori dela librăria H. Pardini, Cernăuți, — cu prețul de 6 cor.

9. „Regulamentul fundațiunii pentru ajutorarea fililor de învățători“.

10. Observări critice asupra manualului de școală „Curs practic de limba maghiară“ compus de I. Vuia, cetite de Ioan Muntean.

11. „Zicerea desvoltată“, Prelegere de Teodor Bucureșcu.*

Ședința II-a după amiaz.

12. „Educațiunea ca artă“ disertație de Damian Terlăiu.

13. „Aerul“ eseriții intuitive de I. Popa.

14. Rapoartele comisiunii cenzurătoare.

15. Raportul comisiunii pentru înscriere de membri

16. Propuneri.

17. Restaurarea biroului, a comitetului și a comisiunii literare pe un period de 3 ani.

18. Defigerea locului proximei adunări.

Timișoara, din ședința comitetului ținută la 27 aprilie 1911.

Iuliu Vuia m. p.
prezide.

Iosif Popa m. p.
secretar.

Comitetul.

Membrii comitetului central, precum și membrii birourilor din despărțăminte se convoacă la ședința ordinară-plenară a comitetului central care se va ține la luni în 2/15 august a. c. la ora 8 înainte de amiază în școala gr. or. rom. din Fabricul Timisorii.

Cassarii despărțămintelor sunt provocați a participa sub ori și ce împrejurări.

Iuliu Vuia m. p.
președinte.

Nr. 1233. 66 șc. 1911.

Internatul gr. or. rom. diecezan din Beiuș.

Pentru primirea elevilor în internatul diecezan gr. or. român, cari vor studia în anul 1911/1912 șc. în gimnaziul superior gr. cat. din Beiuș se publică concurs :

Taxa de întreținere se fixează în 340 cor. la an, care se va solvi în 4 rate egale la rectorul internatului și anume: rata I. la prima septembrie a. c. când va avea să solvească fiește care elev afară de aceasta și o taxă de 30 cor. pentru spălat, scaldă, medic, medicamente și folosirea mobilierului; rata a II. la 15 noiembrie, a. c., rata III. la 1 faur 1912 și rata IV. la 15 aprilie 1912.

Acei elevi, cari în decurs de 30 zile dela termenul de solvire, nu și-au achitat tacsă, vor fi eschiși din internat, iar cari în decursul anului părăsesc internatul din motive neacceptabile, vor trebui să desdauneze internatul cu câte 10 cor. de fie care lună ce urmează.

Fiecare elev va duce cu sine pe lângă un inventar în două esemplare următoarele: 2 rânduri haine de port și încălțăminte, 1 palton de iarnă, 6 bucăți schimburi din fiește care, 2 schimburi de pat, o saltea, perii pentru dinți, vestminte, ghete, piaptăn des și rar, un păhar de beut apă. Covor de pat pentru uniformitate se va procura prin superioritatea internatului pentru fiecare elev.

Rugările de primire pe plată sunt a se înainta la rectorul internatului până la 1/14 august a. c.; iară rugările pentru primire grătită să se înainteze în

* La ora 1 p. m. va fi prânz comun la Berărie. Toți membrii sunt invitați a lua parte.

acelaș termen subsemnatului Consistor. Toate rugările să se instrueze cu următoarele documente:

a) testimoniu de pe anul școlar precedent:

b) atestat medical că e deplin sănătos.

Recurenții pentru a fi primiți gratuit, au să mai producă afară de aceste documente și

1. Estras de botez provăzut cu clauzula că aparțin bisericii ort. române.

2. Atestat de sărăcie dela antistia comunală, legalizat și de preotul competent.

Elevii primesc în internat întreținerea întreagă adecă: vipt, luminat, încălzit, spălat, scaldă cum și instrucțiune în studii. De vestminte, studii, recvizite școlare și didactru au să se îngrijească părinții respective tutorii.

Se obsearvă, că și elevii cari au fost așezați anul trecut în internat, au să petiționeze din nou pentru primire.

Oradea-mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 4/17 iulie 1911.

*Consistorul gr. or. rom.
din Oradea-mare.*

CRONICA.

Plan de învățământ aprobat. „Tel. Român“ anunță că ministrul de culte și instrucțiune publică a aprobat prin rescriptul său numărul 73311/1911 noul plan de învățământ al mitropoliei ortodoxe române. Acest plan s'a și dat la tipar și încă înainte de începutul anului școlar, el se va transpune fiecărui oficiu parohial.

La Roma. Reuniunea învățătorilor bănățeni nu va aranja ăstimp excursia la Roma — *din cauza holerei* — Ceeace se comunică celor interesați.

Caransebeș, 26 Iulie 1911. *Iuliu Vuia* preș. reuniunii.

În contra învățământului religios. Din Roma se anunță următoarele: Consiliul comunal al Romei a desființat învățarea religioasă în școlile primare. Instrucțiunea în acest obiect de învățământ nu mai este obligatoare, și orele de religioasă nu se mai pun în planul de ore al celorlalte studii. Presa bisericească din Roma atacă cu asprime hotărârea consiliului comunal.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala elementară din **Prevăleni** devenită în vacanță prin penzionarea fostului inv. I. Lupu se escrie concurs cu **termen de 30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. din cassa culturală.

2. Cvincvenalele legale la timpul său.

3. Lemne de foc pentru învățător 2 stânjini lungi prețuite în 40 cor.

4. Drept de pășunat pentru 6 vite cornute.

5. Cvarțir liber cu grădină de legume.

6. Spese de conferințe inv. 10 cor.

Pentru lemnele de foc și încălțitul salei de învățământ se va îngrijii comuna bis. pe spesele proprii.

Darea după venitele învăț. le va solvi învățătorul.

Dela recurenți să pofteste să-și subștearnă recursele ajustate conform regulamentului și adresate comitetului paroh. din Prevăleni în termenul de sus, P. O. Oficiu protoprezbit. în Halmagiu (Nagyhalmagy)

și să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din Prevaleni spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Alesul învățător e obligat să provadă cantoratul în și afară de biserică și să catehizeze până la alte dispoziții elevi conducându-i regulat la biserică.

Se obsearvă că stațiunea este a se ocupa la 1 sept. n. a. c.

Din ședința comitetului paroh. din Prevaleni, ținută la 720 iulie 1911.

George Micluța
preot pres. com. p.

Serafim Costea
notar adhoc.

În conțelegere cu *Cornel Lazar* pprezb. insp. școl.

—□—

1—3

Prin strămutare devenind vacant postul de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Jadani** (Mezősádány) pentru îndeplinirea definitivă a acestuia se escrie concurs cu **termin de 30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“

Emolumentele anuale sunt: 1., salar fundamental 1000 coroane și cvinvenalele prescrise de lege. 2., cortel liber constător din 2 chilii, cuină, grajd și grădină de 800□ 3., pentru conducerea școalei de adulți din cassa comunei politice 100 coroane; 4., pentru înființarea și conducerea corului bisericesc remunerație specială prescrisă; 5., pentru conferințe 20 coroane iar pentru scripturistica 10 coroane; 6., dela înmormântări unde va fi poftit 2 coroane. Pentru ținerea în curățenie a cortelului învățătoresc precum și a salei de învățământ și pentru încălzirea acesteia se îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător e obligat să provadă strana dreaptă și să instrueze elevii în răspunsurile liturgice având să-i conducă regulat la serviciul divin.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal recursurile ajustate cu documentele prescrise la P. On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárváros) și să se prezente în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial ținută în Jadani la 29 iunie 1911.

Comitetul parohial

Cu consenzul pprezb. *Dr. Tr. Putici* inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. ort. română din **Spurcani**, protoprezbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de **recurgere de 30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 600 cor. 2. Locuință cu grădină de legumi. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Pentru întregirea salarului la minimul prescris de lege și pentru eventualele cvinvenale se va cere ajutor dela stat. Alesul va avea să instrueze elevii în cântarea bisericească să provadă cantoratul și să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune.

Recursurile ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Spurcani sunt a să înaintă scrisurii oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere, având recurenții a să prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sta biserică de acolo pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Toma Păcală* protopop insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala noastră confesională ort. rom. din **A. Șimand**, devenită vacantă prin trecerea din viață a fostului inv. Pavel Stana, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“

Ventele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Locuință în natură în edificiul școalei, cu intravilanul aparținător ei. Despre văruitul intern a locuinței se va îngriji alegând învățător. 3. Cvinvenalele legale. 4. Pentru participarea la conferințe inv. 24 cor. la an. 5. Scripturistica 8 cor. la an. 6. Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ 50 cor. la an. 7. Pentru lemnele de lipsă la încălzirea salei de învățământ 90 cor. la an. 8. Dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poftit, taxele uzuale.

Alegândul e obligat să presteie serviciile cantoratului în și afară de biserică, să conducă elevii la serviciul divin și să-i instrueze în cântările bisericești fără alta remunerație.

Dela recurenți se recere pe lângă cvalificațiune învățătorescă să dovedească, că sunt capabili să conducă cor vocal, pentru conducere alegândul va primi o remunerație specială de 100 cor. la an. Se recere mai departe dela recurenți atestate despre serviciile prestate în alte comune.

Recursurile ajustate conform regulamentelor în vigoare, adresate comitetului parohial ort. rom. din Șimand, să se subștearnă în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab, p. u. Kisjenő (com. Arad), având recurenții a se prezenta în sf. biserică de aici în cutare duminică ori sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Șimand, din ședința comitetului parohial ort. rom. ținută la 10/23 iulie 1911.

Augustin Beleş
președinte.

Ioan Tocoșiță
notar.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc ort. rom. din **C. Hodiș** (Káptolán Hodos) cottul Bihar prot. Tinței cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune:

1. cvartir liber.

2. 600 cor. bani numărari dela com. bis. iar întregirea până la 1000 cor. se va cere dela stat, ștole cantonale și spese pentru conferințele învățătoresci.

Reflectanții, au să subștearnă recursurile lor ajustate conform regulamentului, scrisurii iar pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale se vor prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din C. Hodiș.

Micherechiu 12/25 iulie 1911.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post învățătoresc-cantoral dela școala gr. or. rom. din comuna **Gurbediu** (Tenkegörsbed) cottul Bihar protoprezbiteratul Tinca, cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune:

1. patru jughere pământ. 2. dela 261 numere de case câte una bradie de cucuruz. 3. Scripturistica = 12 cor. 4. pentru scripturistica = 19 cor. 5. dela 261 numere case câte 2 cor. 6. pentru tăiatul lemnului = 19 cor. 7. pentru încasarea salarului învățătoresc = 38 coroane.

Sala de învățământ are să o încălzească învățatorul, de curatorat se va îngriji comuna bisericească.

Reflectanții la acest post își vor subșterne recursele ajustate conform regulamentului scrisului protopr zbiter, iar pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în S. biserică din Gurbed.

Micherechiu, 3/16 iulie 1911.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc din comuna **Foneu** (Rázsafalva) cottul Bihor protopopiatul Tinței, cu termen de **30 zile** dela publicarea primă, pe lângă următorul salariu:

1. cvartir liber.
2. 600 cor. bani numărari, iar întregirea până la 1000 cor. se va cere dela stat.
3. ștola cantorală și spesele conferințelor învățătorești.

Reflectanții au să subștearnă recursele lor ajustate conform Regulamentului, scrisului protopop, iar pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din Foneu.

Micherechiu 12/25 iulie 1911.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela a II. școală gr. or. rom. din comuna **Sân-miclăușul-român** (Románszentmiklos) com. Bihor protopresbiteratul Tinca, cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarele dotațiuni:

1. cvartir liber.
2. 1000 cor. solvinde anticipative din cassa biserică, ștolele cantorale și spesele de conferințe

Reflectanții au să subștearnă recursele lor ajustate conform regulamentului, scrisului protoprezbiter iar pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din Sân-miclăuș.

Micherechiu 12/25 iulie 1911.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea posturilor învățătorești vacante din protopopiatul Beliului se publică concurs cu termen de alegere la **30 zile** după prima publicare.

1. **Căpâlna**, salariul în bani: 600 cor.
2. **Cărand T.**, în bani 232 cor. 5. jug. pământ: 120 cor. 12 șinice bucate: 120 cor. 8 stângini de lemne 80 cor.
3. **Craiova**, în bani: 300 cor. 4 jug. pământ: 70 cor. 12 cub. bucate 144 cor. 8 stângini lemne 80 cor.
4. **Dumbrăvița de codru**, 500 cor. în bani.
5. **Hășmaș-Urviș**, 196 cor. în numărare, 20 șin. bucate: 240 cor. lemne după trebuință: 70 cor.
6. **Groși-Bârzești**, în bani 88 cor. 15¹/₂ șin. bucate 186 cor. 8 orgii de lemne: 80 cor.
7. **Mărăuș-Săcaci**, bani 222 cor. 16 cub. bucate 192 cor 1 hl. păsulă și câte 100 porții fân și paie, 8 stâng. lemne: 80 cor.
8. **Biuș-sânmiclăuș**, în bani 600 cor.
9. **Suplac**, 300 cor. bani, 12 cub. bucate: 144 cor. 6 orgii lemne: 60 cor.
10. **Susag-Tâlmăci**, 400 cor. în bani, 20 cub. bucate: 240 cor.
11. **Tăgădău**, în bani 100 cor. 8 jug. pământ 160 coroane.

12. **Urvișiu de Biuș**, 500 cor. în bani. Cătră aceste beneficii se adaugă stolele cantorale îndatinat, locuințe acomodate și grădini. Din lemne se vor încălzi și salele de învățământ. Pentru întregirea salariilor și cvincvenalelor se va recurge la stat.

Recurenții aua se prezintă la sfintele biserici din comunele unde voesc a competă pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și cântări, iar suplicele instruite amăsurat prescriselor §. 58 din Regul. școalelor element. au ale înaintă la scrisul în Feketegyörös.

pentru comitetele parohiale.

Petru Serb protopop

—□—

1—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. ort. română din **Mierlău** protopresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1. în bani gata 600 cor. 2. Cortel cu grădină de legumi. 3. Stolele cantorale dela funcțiunile obveninde. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Pentru întregirea salariului la minimalul prescris de lege și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat. Alesul va avea să instrueze elevii în cântarea bisericească și să provadă cantoratul fără alta remunerațiune.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Mierlău sunt a se înaintă scrisului oficiu protopopesic în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere, având recurenții a să prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Mierlău spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.

—□—

1—3

În senzul ordinului Ven. Consistor Nrul 2240/911 se escrie concus pentru îndeplinirea stațiunet învățătorești dela clasele superioare (III—VI) ale școalei populare confesionale din **Chinez** (Temeskenéz, pprezbiteratul Timișorii) cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 (una mie) cor. plătibile în rate lunare anticipative; 2. pentru conferință 14 cor. și pentru scripturistica 10 cor. 3. cortel în edificiul școalei 2 odăi și apartinătoarele; 4. grădină școlară în părți egale cu celalt învățator; 5) cvincvenalele prescrise de lege; 6) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bis. Ținerea în curățenie a locuinței cade în sarcina alesului. Alesul va fi obligat să provadă strana dreaptă în s. biserică și să conducă regulat elevii la slujba dumnezească instruind elevii și elevele în cântările rituale.

La acest post pot concură reflectanți cu diplomă învățătorească cu calcul general distins ori cel puțin bun, având să producă atestat despre serviciul prestat până aici și atestat dela vreun profesor de muzică, că sunt capabili să instrueze și să conducă cor vocal după note, pentru ce alesul va primi remunerație specială 100 cor. anual.

Recursele cu documentele prescrise sunt a se trimite la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros). Recurenții vor avea să se prezente în s. biserică în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Chinez la 5/18 iulie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantoral dela școala conf. rom. gr. or. din **Slatina-mureșană**, prin aceasta să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile**, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următorul salariu :

1. Bani gata 482 cor. 2. 18 jughere pământ, a cărui venit anual să prețuește în 120 cor. 3. Locuință în natură, cu 2 odăi, cuină, cămară și supraedificate. 4. Grădină de legume. 5. Spese de conferințe 20 cor. 6. Famulație 12 cor. 7. Scripturistica 10 cor. 8. Lemne pentru încălzirea salei și a locuinței învățăorești după trebuință. 9. Dela înmormântări, unde va fi poftit, fără liturgie 1 cor., cu liturgie 2 cor. 10. Dela parastas 50 fil. Intregirea salarului învățăorește la 1000 cor. precum și cvincvenalele s'au cerut dela stat.

Alesul e îndatorat a prevedea cantoratul în și afară de biserică, precum și a instrui școlarii în cântările și ceremoniile bisericesti.

Să obsearvă, că podul deasupra salei de învățământ să rezervă pentru păstrarea bucatelor fondului parohial, până când se va zidi localul delipsă spre acest scop.

Recursele ajustate conform Regulamentului și ordinelor în vigoare să se substearnă Preaonoratului Oficiu pprezbiteral în Maria-Radna, iar recurenții să se prezinte în biserică din Slatina-mureșană pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Slatina-mureșană, la 24 iunie (7 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Procopiu Givulescu*, pprezbiter, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățăorești dela școala poporală de băeți din **Seceani** (pprezbiteratul Timișorii) se escrie concurs de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2. cvincvenalele prescrise de lege; 3. pentru conferință când va participa 24 cor.; 4. pentru scripturistica 10 cor.; 5. cortel corespunzător în natură și uzufructul grădinei; 6. dela înmormântări unde va fi dus în biserică 2 cor. Dările publice după beneficiu și grădină cad în sarcina alesului. De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască. Curățirea locuinței învățăorești cade în sarcina alesului. Alesul e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică să conducă strana dreaptă, să instrueze elevii în cântările bisericesti și să-i conducă regulat în dumineci și în sărbători la s. biserică, fără alta remunerație. Pentru conducerea corului se asigură remunerație specială.

Recursele ajustate conform dispozițiilor Regulamentului din vigoare sunt a se înainta la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárváros). Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Seceani la 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățăorește dela școala conf. ort. română din **Rontău** protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. În bani dela fiecare număr de casă 4 cor. (80 \ numere de case) = 320 cor. 2. Pământ arător și fânaș 5 jugh. 28□ = 120 cor. 3. Dela fiecare număr de casă una măsură bucate a. 3 cor. = 240 cor. 4. Venitul cantoral 30 cor. În total 710 cor. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ să va îngriji comuna bisericască. Alesul va avea să instrueze elevii în cântarea bisericască să-i conducă la biserică în dumineci și sărbători, să provadă cantoratul și să conducă școala de repetiție fără altă remunerație. Pentru întregirea salarului la minimul prescris de lege și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat. Darea după pământ o va solvi alesul.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Rontău sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică de acolo, pentru a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala elem. gr. or. rom. din **Valea-mare** (Zarând-patak comit. Arad) prin aceste se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia ofici-oasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental în bani gata din cassa cult. 400 cor., în naturale 6 Hl. grâu 6 Hl. de cucuruz în valoare de 138 cor; 7½ jughere catastrale pământ în preț de 42 cor. Lemne de foc pentru învățător 20 metri prețuite în 100 cor.

2. Cvartir liber cu 2 chilii, cuină, supraedificate și grădină.

3. Eventualul ajutor sperat dela stat la întregirea salarului fund. și cvincvenalele prescrise la timpul său conform articolului XXVII 1907.

4. Pentru scripturistica 15 cor.

5. Spese de conferință învăț. și adunarea gen. a reuniunii inv. 16 cor.

6. De curatorat și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască pe spesele sale.

Alesul învățător este dator să provadă cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerație și să conducă în dumineci și sărbători școlari la biserică să cânte răspunsurile liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursele lor adresate comitetului parohial din Valea-mare și ajustate conform „regulamentului“ să le substearnă în termenul susindicat pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagiu (Nagyhalmagy) totodată sunt poftiți ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică, ori sărbătoare în biserică din Valea-mare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului parohial din Valea-mare ținută la 19 iunie (2 iulie) 1911.

Ioan Sărac
paroh preș. com. par.

Mihai Oarcea
notar. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protoprezbiter
insp. școl.

—□—

3—3

Prin strămutare devenind vacantă parohia a **doua** din **Săcusigiu** (Székesut) pprezbiteratul Timișorii, pentru îndeplinirea acesteia se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela publicarea primă în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul anual îl formează: a) sesiunea parohială cu grădinile estravilane aparținătoare; b) ștola și birul legal, — după care beneficiu sarcinile publice le poartă alesul.

Fiind parohia de clasa primă dela recurenți se cere evaluearea regulamentară prescrisă pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică din loc cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár Gyárváros).

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Săcusigiu la 23 martie v. 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

3—3

Pe baza înaltului ordin cons. cu Nr. 2083/1910 prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din comuna **Arăneag** (Székesaranyág) protopresbiteratul Șiriei, devenită vacantă prin trecerea în deficiență a parohului Manasie Popescu pe lângă următoarele emoluminte:

1. O sesiune parohială. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Intravilanul parohial delângă biserică. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alegândul este obligat a-și plăti toate dările publice după întreg beneficiul, a îngriji de locuință, a catehiza și exorta elevii școlii confessionale fără alta remunerație. Dela reflectanți se cere evalueare pentru parohii de clasa a II-a având pelângă stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul pentru parohii“ a se prezenta în sfta biserică din Arăneag spre a-și arăta desteritatea în cele rituale. — Recursele ajustate conform regulamentului sunt a se adresa comitetului parohial din Arăneag și a se subșterne P. On. oficiu protopresbiteral din Șiria (Világos) comțul Arad.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial din Arăneag la 26 iunie (9 iulie) 1911.

Manasie Popescu
preș. com. par.

George Abrudan
not. com. par.

În conșlegere cu: *Mihail Lucuța* protopop rom. ort.

—□—

3 - 3

Cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stații învățătoresți din pprezbiteratul Timișorii:

1. **Bégaszentmihály** (St. Mihail-romănesc). Emolumentele anuale: a) salar fundamental 1000 cor. în bani gata; b) pentru locuință, până când comuna biserică va edifica locuință corespunzătoare alesul va primi anual, în bani gata, relut de 200 coroane și grădină; c) pentru conferința învățătorescă 20 cor.; pentru scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sârbători la s. biserică.

Cerneteaz (Csernegyház). Salarul anual se compune: a) în bani gata 1000 cor.; b) cortel și grădină; c) pentru conferință și scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sârbători la s. biserică.

În ambele comune bisericesti pentru ținerea în curățenie și pentru încălzirea salei de învățământ îngrijește comitetul parohial concernent. Existând în ambele comune bis. cor vocal, alesul dacă va ști conduce corul, va primi remunerațiune specială.

Reflectanții au să-și aștearnă recuzele, în termenul de sus, ajustate regulamentul la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros) și să se prezente, înveo duminică ori sârbătoare, în s. biserică locală, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Timișoara, 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetele parohiale.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea capelăniei temporale sistematizată pe lângă parohul Alesandru Crăciunescu din **Sat-Chinez** (Temeskenéz), pprezbiteratul Timișorii, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se compune din folosirea unei jumătăți din sesiunea parohială, ce de prezent o beneficiază parohul; din jumătatea venitelor ștolare și din jumătatea birului parohial legal. Birul preoțesc, după trecerea în deficiență ori după moartea parohului actual se va presta din partea poporenilor în bani, și anume în suma de 832 coroane, cum a stabilit comitetul parohial în ședința sa dela 20 martie (2 aprilie) 1911. Alesul va suportă sarcinile publice după beneficiul său parohial și va avea să provadă fără alta remunerație, catihizația în ambele școale confessionale din loc.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere evaluearea prescrisă prin §-ul 30 al Regulamentului pentru parohii. Recursele ajustate cu documentele prescise sunt a se trimite la Prea On. oficiu protopresbiteral din Timișoara (Temesvár-Gyárváros) Conșurenții vor avea să se prezente cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Chinez la 20 martie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala elem. gr. or. rom. din **Hontșor** (Honcér) protoprezb. Halmagiului, devenit vacant în urma abțierii fostului inv. Ștefan Ponta, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În salar fundamental: a) bani gata din cassa cult. 378 cor. b) în naturale 7 șinice grâu 7 șinice cucuruz prețuite în 222 cor; peste tot deci 600 cor.

2. Eventualul ajutor de stat la întregirea salariului și a cvincvenalelor conform art. XXVII 1907.

3. Cvartir liber cu 2 chilii și cuină în vechiul edificiu școl. grădină de legumi și grajd.

4. De lemne de foc pentru învățător și sala de învățământ după trebuință se îngrijește comuna bis. din propriul său.

5. Spese de conferință inv. 20 cor., scripturistica 10 cor. Dările publice după venitele învățătoresți are să le solvească alesul.

Dela viitorul învățător se poștește să îplinească și agendele cantonale în și afară de biserică fără altă

remunerație și este îndatorat să conducă școlarii în toate duminicile la biserică spre a cânta acolo răspunsurile liturgice.

Recurenții sunt poftiți ca recursurile lor ajustate conform „Regulamentului” și adresate comitetului parohial din Hontșor să le substearnă în termenul indicat pe calea oficiului pprezbit. din Halmagiu (Nagy-halmagy) totodată ca sub durata concursului să se prezenteze în biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului

Din ședința comitetului parohial din Hontșor ținută la 24 iunie (7 iulie) 1911.

Ioan Mera
paroh președ. com.

Drai Vasilie
not. adh. al com. p.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* pprezb. insp. școl.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala ort. română din **Șarand**, protopopiatul Peșteșului se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumente. O locuință corespușzătoare în natură 319□ grădină de legumi, 490 cor. bani gata solviți în rate lunare anticipative; 4 jugh. 561 st.□ catastrale pământ arător prețuit 100 cor. după care învățătorul ales va plăti dările publice; pentru lemne de foc 10 coroane. De tot: 600 cor.

Intregirea dela stat prin ord. Nr. 144.472/911 al In. Ministru al cultelor, este deplin asigurată.

Alesul este obligat în afară de timpul de serviciu în școală, a funcționa în biserică și pe la diferitele servicii religioase în comună, fără altă remunerație, decât doar venitele ștolari uzitate până aci. Este dator a instrua pe elevi în cântările bisericesti și a cânta cu iei în sfânta biserică și la mormântări alese.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile lor să le înainteze P. On. oficiu protoprezbiteral în M-Telegd, adresate comitetului parohial din Șarand, având dânșii a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Iosif Crainic
preot președinte.

Pascu Mercea
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop
inspector școlar.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Abramul superior**, protopresbiteratul Orăzi-mari, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emoluminte:

1. În bani numărari 800 cor.
2. Cortel cu grădină de legumi.
3. Stolele cantorale îndatuate dela funcțiunile obveninde în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, că cererile de concurs să le trimită subscrisului protopresbiter adresate comitetului parohial din Abramul superior în termenul concursual, având a să prezentă în sfta biserică din Abramul superior spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopresbiter în
Oradea-mare.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala din **Bulza**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumintele sunt:

1. În bani gata dela parohie 516 cor. 40 fil. dela stat întregire la salariu 364 cor. și cvincvenalele după serviciul prestat.

2. Pământ în natură în valoare de 80 cor.

3. Pentru lemnele învățătorului 40 cor.

4. Cortel liber și grădină $\frac{1}{4}$ jug.

5. Pentru conferințe 20 cor., scripturistica 6 cor.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bis.

Alegândul inv. este îndatorat a țineă strana cantorală în dumineci și sârbători, a instrua elevii în cântările bis. a luă parte la înmormântări și a conduce școala de repetițiune, fără altă remunerațiune.

Recurenții sunt poftiți ca recursurile ajustate conform regulamentului pentru organizarea învățământului și adresate comitetului par. din Bulza se le substearnă în termenul de mai sus la oficiul protopopesc gr. or. rom. din Lippa (Lipova) și să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică, ori sârbătoare în sfta bis. spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic
Bulza 24 aprilie (7 mai) 1911.

Teodor Simedrea
preș. com. par.

Siminic Popovici
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeri* adm. protop.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluțiunilor Venerabilului Consistor de sub Nrii 2672 și 3335/911 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a unei căși de chirii cu etagiu și a 2 sale menite ca sale de învățământ cu 2 sale de sftat în **Timișoara-Fabric** (Temesvár-Gyárváros) cu termen pe ziua de **18/31 iulie 1911** la 9 ore a. m. în școala confesională din loc (lângă biserică s. Ilie).

Prețul de esclamară pentru casa de chirii cu etagiu 163.202 cor. 32 fil. iar pentru sale 69.728 cor. 76 fileri.

Reflectanții vor avea să depună vadiu nainte de începerea licitațiunii 10% din prețul de esclamară. Pentru participare nu poate nici un reflectant să formuleze nici un fel de pretenziune față de comuna bis.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot lua în privire de cătră reflectanți la oficiul parohial din Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros furdő u. 3 sz.) în oarele oficioase de după ameazi în fiecare zi.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii aceluși reflectant, în care are mai multă garanță materială și morală.

Timișoara, 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*
—□— 3—3